

Patvirtinta:

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos generalinio direktoriaus
2000 m. 05 mėn. 22 d.
įsakymu Nr. 51-AD

**DARBŲ LABORATORIJOJE SU PAVOJINGOMIS CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS
VADOVAS**

Laboratory head in charge for technologies with poisonous chemical materials

Programos kodas: 1549935/560052431

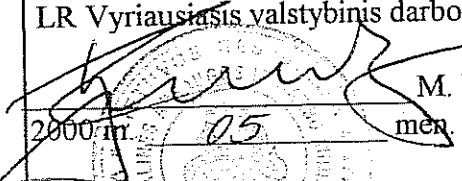
Mokymo trukmė: 1 savaitė

Bazinis išsilavinimas: aukštesnysis techninis

Suteikiamas leidimas: gali vadovauti darbams laboratorijoje su pavojingomis
cheminėmis medžiagomis

MOKYMO PROGRAMA SUDERINTA:

Valstybinė darbo inspekcija
LR Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius

2000 m. 05 mėn. 09 d.
M. PLUKTAS

Darbo rinkos profesinio mokymo programų ekspertų išvados:

*Mokymo programa atitinka darbo rinkos profesinio
mokymo programų reikalavimus. Pagal šią programą gali-
ma mokyti darbus laboratorijoje su pavojingomis cheminėmis
medžiagomis darbuotojus.*

Darbu saugos mokymo programų
ekspertų komisijos pirmininkas

V. Baranauskas

2000 m. 05 mėn. 10 d.

MOKYMO PROGRAMOS ANOTACIJA

Darbų laboratorijoje su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovo mokymo planas ir mokymo programa parengti pagal darbo rinkos profesinio mokymo programų reikalavimus. Ji skirta mokyti asmenis, turinčius aukštesnįjį techninį išsilavinimą ir suteikti jiems leidimą vadovauti darbams su pavojingomis cheminėmis medžiagomis.

Asmenys, baigę mokymą pagal šią programą, įgyja žinių apie darbų su pavojingomis cheminėmis medžiagomis organizavimą, nuodingų medžiagų klasifikavimą ir savybes, jų poveikį aplinkai, žmonėms, elektrinių laboratorijos įrenginių eksploatavimą, saugaus jų remonto darbų atlikimą. Mokymo metu supažindinama su pagrindinėmis avarių ir nelaimingų atsitikimų priežastimis, bendraisiais ir specifiniais reikalavimais saugos darbe klausimais atskiroms cheminių medžiagų grupėms.

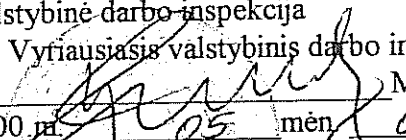
Šiame rinkinyje pateikiami kvalifikaciniai reikalavimai pirminiam darbų su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovų rengimui, mokymo procesui reikalinga įranga, priemonės, mokymo planas, mokymo programa, taip pat baigiamųjų egzaminų tvarka bei vertinimas.

Mokymo programa yra pagrindinis dokumentas, apibūdinantis mokymo turinį, įvertinant šiuolaikinius reikalavimus vadovų ruošimui. Jo turinys ir apimtis nukreipti į tokių besimokančiųjų minimalų pasirengimą, kuris atitinka aukštesniojo techninio išsilavinimo lygį.

Mokymo programa apima supažindinimą su bendraisiais saugos darbe reikalavimais, priešgaisrinės saugos reikalavimais, darbo higiena, asmeninėmis apsaugos priemonėmis, aplinkosauga.

Asmenims, sėkmingai baigusiems mokymą pagal šią programą ir išlaikiusiems egzaminą, išduodamas valstybės pripažintas mokymo programos baigimo pažymėjimas (kodas 1114) su įrašu: gali vadovauti darbams laboratorijoje su pavojingomis cheminėmis medžiagomis.

SUDERINTA:

Valstybinė darbo inspekcija
LR Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius

2000 m. 05 mėn. 09 d.

PATVIRTINTA:

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos generalinis direktorius
2000 m. 05 mėn. 22 d.
įsakymu Nr. 51-AD

Mokymo programos pavadinimas: darbų laboratorijoje su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovas

Mokymo programos kodas: 560052431

Bazinis išsilavinimas: aukštesnysis techninis

KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

Darbų su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovas turi žinoti:

1. Bendruosius darbo aplinkos oro higieninius reikalavimus;
2. LR žmonių saugos darbe įstatymą ir kitus norminius aktus darbų saugos klausimais;
3. Darbų su pavojingomis cheminėmis ir degiomis medžiagomis organizavimą;
4. Bendrosios ir analizinės chemijos pagrindus;
5. Rūgščių, šarmų, indikatorių ir kitų naudojamų medžiagų savybes;
6. Nuodingų medžiagų klasifikavimą;
7. Priešgaisrinės saugos reikalavimus cheminėse laboratorijose;
8. Darbo higienos reikalavimus;
9. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimą ir apskaitą;
10. Naudojamas asmenines ir kolektyvines apsaugos priemonės, joms keliamus reikalavimus.

Darbų su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovas turi mokėti:

1. Saugiai dirbti su pavojingomis cheminėmis medžiagomis;
2. Mokyti ir instruktuoti laboratorijos darbuotojus saugiai dirbti;
3. Organizuoti darbus pagal laboratorijos taisykles;
4. Tikrinti darbo metodikas;
5. Įvertinti atliktų darbų tikslumą ir atitikimą normatyviniams dokumentams.
6. Suteikti pirmąją pagalbą nusideginus rūgštimis ar šarmais.

Sudarė: D. Keršienė

AB "Achema" filialas "Achemos mokykla"

LIETUVOS DARBO RINKOS
MOKYMO TARNYBA

PATVIRTINTA:

Lietuvos darbo rinkos mokymo
 tarnybos generalinio direktoriaus
2000 m. 05 mėn. 22 d.
įsakymu Nr. 51-AD

MOKYMO PLANAS

Mokymo programos pavadinimas: **Darbų laboratorijoje su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovas**

Mokymo programos kodas: 1549935/ 560052431

Bazinis išsilavinimas: **Aukštesnysis techninis**

Mokymo trukmė: **1 savaitė (40 val.)**

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Valandų skaičius
1.	Darbų su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovo pareigos, teisės, pagrindiniai dokumentai.	2
2.	Pavojingos cheminės medžiagos.	8
3.	Pagrindinės darbų saugos taisyklės, dirbant cheminėse laboratorijose. Laboratorijų įrengimas.	8
4.	Vėdinimo sistemų įrengimas ir eksploatacija.	4
5.	Cheminių medžiagų laikymas ir sandėliavimas.	4
6.	Oro užterštumo kontrolė	2
7.	Vandentiekio sistema .	2
8.	Bendrieji darbų saugos klausimai	10
	Iš viso:	40

Baigiamajam žinių tikrinimui skiriama po 30 min. kiekvienam egzaminuojamam asmeniui.

Sudarė: D. Keršienė

AB "Achema" filialas "Achemos mokykla"

MOKYMU REIKALINGA

Mokymui reikalingas mokymo kabinetas aprūpintas techninėmis priemonėmis:

- diaprojektoriumi,
- kodoskopu,
- ekranu

Vaizdumo priemonės:

- įvairūs darbų saugos, priešgaisrinės saugos palakatai, skirti darbui su cheminėmis medžiagomis,
- dažniausiai naudojamų laboratorinių prietaisų, įrenginių pavyzdžiai,
- kontrolės matavimo prietaisai,
- asmeninių apsaugos priemonių pavyzdžiai,
- norminių aktų saugos darbe klausimais kopijos.

Metodinė literatūra, taisyklės, skaidrės, pasų kopijos

Sudarė: D. Keršienė
AB "Achema" filialas "Achemos mokykla"

REIKALAVIMAI PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJAI

Darbo rinkos profesinį mokymą vykdančių profesijos mokytojų, dėstytojų, praktinio mokymo instruktorių kvalifikacija turi atitikti Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintus bendruosius kvalifikacinius reikalavimus:

- turėti atitinkamą profesinį pasirėngimą aukštesnį už mokiniams suteikiamą kvalifikaciją;
- turėti pakankamą (5 metų) darbo patirtį, susijusią su pavojingomis cheminėmis medžiagomis;
- turėti pedagoginių, psichologinių ir mokymo metodikos žinių pagrindus, kuriuos gali įgyti specialiuose įvadinio pedagoginio-psichologinio mokymo kursuose.

Be šių reikalavimų mokymą vykdančys mokytojai, dėstytojai ir praktinio mokymo instruktoriai turi atitikti ir Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytus papildomus kvalifikacinius reikalavimus suaugusiųjų profesiniam mokymui t.y. turi žinoti suaugusiųjų mokymo specifiką ir mokėti ją taikyti.

Pagal išvardintus reikalavimus pedagogų kvalifikacijai darbo rinkos profesijos mokytojai, dėstytojai ir praktinio mokymo instruktoriai privalo atestuotis ne vėliau kaip per vienerius metus nuo įsidarbinimo mokymo įstaigoje pradžios. Pedagoginė atestacija atliekama vadovaujantis darbo rinkos profesijos mokytojų atestacijos nuostatais.

LIETUVOS DARBO RINKOS
MOKYMO TARNYBA

PATVIRTINTA:

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos generalinio direktoriaus
2000 m. 05 mėn. 22 d.
įsakymu Nr. 51-170

ATSKIRŲ MOKYMO DALYKŲ PROGRAMA

Mokymo programos pavadinimas: darbų laboratorijoje su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovas

Mokymo programos kodas: 50052431

Mokymo trukmė: 1 savaitė (40 val.)

1.1.1.1. TEORINIS MOKYMAS

1. Darbų su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovo pareigos, teisės, pagrindiniai dokumentai :

Šioje temoje supažindinama su LR Žmonių saugos darbe įstatymu, kitais norminiais aktais darbų saugos klausimais, mokymo programa, reikalavimais laboratorijoje darbų su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovui .

Dalykui skiriama 3 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimas	Valandų skaičius
1.	Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatymas ir kiti norminiai aktai saugos darbe klausimais.	1
2.	Mokymo programos tikslas. Darbų su cheminėmis nuodingomis medžiagomis vadovo pareigos, teisės. Darbuotojų mokymo ir atestavimo tvarka.	1
2.	Darbų su cheminėmis nuodingomis medžiagomis vadovo darbe naudojami dokumentai.	1
3.	Viso:	3

2. Pavojingos cheminės medžiagos:

Pateikiama medžiaga apie pavojingų cheminių medžiagų kategorijas, toksinį poveikį žmogui, amoniako, formaldehido, metilo alkoholio ir kitų lakių pavojingų cheminių medžiagų, naudojamų laboratorijoje, didžiausias leistinas koncentracijas darbo aplinkos ore.

Dalykui skiriama 8 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimas	Valandų skaičius
1.	Pavojingų darbų sąrašų sudarymas. Pavojingų darbų kategorijos.	2
2.	Pavojingų cheminių medžiagų kategorijos.	2
3.	Amoniako, metilo alkoholio, lakių koncentruotų rūgščių, naudojamų laboratorijoje, didžiausios leistinos koncentracijos darbo aplinkoje.	1
4.	Bendrieji darbo aplinkos oro higieniniai reikalavimai.	2
5.	Amoniako, acetono, metanolio, vandenilio, anglies monoksido sprogimo ribos.	1
Viso:		8

3. Pagrindinės darbų saugos taisyklės, dirbant cheminėse laboratorijose. Laboratorijų įrengimas.

Šioje temoje pateikiama medžiaga apie reikalavimus cheminių laboratorijų įrengimui ir jose atliekamiems darbams.
Dalykui skiriama 8 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimas	Valandų skaičius
2.	Elektos įrenginių laboratorijose eksploatavimas.	2
3.	Laboranto profesinio darbo ypatumai.	2
4.	Saugūs nuodingųjų medžiagų, šarmų ir rūgščių naudojimo metodai.	2
5.	Cheminių laboratorijų saugos darbe taisyklės. Darbų organizavimo ir vykdymo tvarka chemijos laboratorijose.	2
Viso:		8

4. Vėdinimo sistemų įrengimas ir eksploatacija.

Pateikiama medžiaga apie vėdinimo sistemas, naudojamas laboratorijose, traukos spintas, traukos spintose atliekamus darbus.
Dalykui skiriama 4 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimas	Valandų skaičius
1.	Vėdinimo sistemų paskirtis, rūšys.	1
2.	Mechaninė vėdinimo sistema. Avarinė vėdinimo sistema. Techniniai reikalavimai vėdinimo sistemom.	2
5.	Darbų organizavimas ir vykdymo tvarka, atliekant analizę traukos spintose. Spintų konstrukcija ir joms keliami reikalavimai.	1
Viso:		4

5. Pavojingų cheminių medžiagų laikymas ir sandėliavimas.

Šioje temoje pateikiama medžiaga apie pavojingų cheminių medžiagų laikymo tvarką, skysčių išpilstymą ir sandėliavimą, reagentų ir cheminių indų saugojimą, reikalavimus cheminių reagentų sandėliams.

Dalykui skiriama 4 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimas	Valandų skaičius
1	Reikalavimai cheminių reagentų sandėlių patalpoms. Reaktyvų ir indų saugojimo tvarka.	1
2.	Nuodingų skysčių sandėliavimo ir pilstymo tvarka. Galimi avarių atvejai laboratorijose.	1
3.	Rūgščių laikymo sąlygos. Darbų su rūgštėmis organizavimas.	1
4.	Reikalavimai cheminių reagentų sandėlių patalpoms. Reaktyvų ir indų saugojimo tvarka.	1
	Viso:	4

6. Oro užterštumo kontrolė.

Mokantis šią temą pateikiama medžiaga apie leistinas higienines pavojingų cheminių medžiagų normas, oro užterštumo kontrolės organizavimą.

Dalykui skiriama – 3 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimas	Valandų skaičius
1.	Leistinos higieninės pavojingų cheminių medžiagų normos gamybinėse patalpose	1
2.	Oro užterštumo kontrolės organizavimas	1
3.	Priemonės, iki minimumo mažinančios ar visai pašalinančios kenksmingų cheminių medžiagų poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai.	1
	Viso :	3

7. Vandentiekio sistema.

Mokantis šią temą pateikiama medžiaga apie vandens tiekimo sistemą įmonėje ir vandens nukenksminimo būdus.

Dalykui skiriama –2 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimas	Valandų skaičius
1.	Vandens tiekimo sistema įmonėje. Nuotekos, jų rūšys ir paskirtis.	1
2.	Vandens nukenksminimas.	1
	Viso :	2

8. Darbų sauga, priešgaisrinė sauga, gamtosauga.

Šioje temoje išnagrinėjamos nelaimingų atsitikimų priežastys, jų tyrimo tvarka, darbo higienos, elektrosaugos, priešgaisrinės saugos, gamtos apsaugos reikalavimai, dirbant su cheminėmis medžiagomis.

Dalykui skiriama – 8 val.

Eil. Nr.	Potemių pavadinimas	Valandų skaičius
1.	Avarijų ir nelaimingų atsitikimų priežastys, tyrimas ir apskaita. Veiksmai, įvykus avarijai.	1
2.	Asmeninės apsaugos priemonės darbuotojams, dirbantiems su cheminėmis nuodingomis medžiagomis. Reikalavimai darbo drabužiams ir kvėpavimo takų apsaugos priemonėms.	1
3.	Darbo higienos reikalavimai. Higieninis kenksmingų darbo aplinkos veiksnių klasifikavimas.	2
4.	Pirmos pagalbos suteikimas nelaimingų atsitikimų atvejais. Asmeninės apsauginės priemonės.	
5.	Elektrosaugos ir priešgaisrinės saugos priemonės ir reikalavimai, dirbant su pavojingomis cheminėmis medžiagomis.	1
6.	Bendrieji darbo aplinkos oro higieniniai reikalavimai. Lietuvos higienos norma HN 23-1993.	1
7.	Gamtosaugos reikalavimai, dirbant su cheminėmis medžiagomis. Atidirbusių cheminių medžiagų utilizacija. Gamtos apsauga.	2
	Viso:	8

Sudarė: D. Keršienė
AB "Achema" filialas "Achemos mokykla"

BAIGIAMASIS ŽINIŲ TIKRINIMAS

Baigiamasis egzaminas organizuojamas ir vykdomas pagal nustatytą baigiamųjų egzaminų tvarką, egzamino forma. Egzaminą gali laikyti asmenys, įsisavinę mokymo programos reikalavimus.

Egzamino vedimui mokymo institucija sudaro ne mažiau kaip 3 asmenų komisiją, kurioje privalo dalyvauti asmuo, turintis galiojantį darbų su pavojingomis cheminėmis medžiagomis vadovo pažymėjimą, asmuo turintis saugos darbe tarnybų specialisto pažymėjimą ir Valstybinės darbo inspekcijos pareigūnas.

Dėstytojas, vykdęs mokymą egzaminuojamojoje grupėje, egzamine dalyvauja be sprendžiamojo balsavimo teisės.

Egzaminuojamojo žinias įvertinus "nepatenkinamai", egzaminą leidžiama perlaikyti ne anksčiau kaip po 2 savaičių.

Sėkmingai išlaikiusiems egzaminus išduodamas mokymo programos baigimo pažymėjimas (kodas 1114) su įrašu: gali vadovauti darbams laboratorijoje su pavojingomis cheminėmis medžiagomis.